

Motion till riksdagen 2006/07: MJ308

av Tina Ehn m.fl. (mp)

GMO-fritt på svenska åkrar, butikshyllor och serveringar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att utsättande av genmodifierade organismer i naturen ska förbjudas i Sverige.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ändring av märkningsregler för livsmedel framställda av GMO.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ändring av EU:s rådsbeslut 1999/468.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Sveriges agerande i EU och andra internationella forum.

Motivering

Användningen av genmodifierade organismer (GMO) i livsmedelsframställning ökar i världen, trots riskerna för människor och natur. En bidragande faktor är att företagen inte behöver ta ansvar för negativa följder på grund av otillräcklig regelutveckling.

Effekterna av att släppa ut genmodifierade organismer i naturen kan vara omfattande, oöverskådliga och svåra att göra något åt om det blir problem.

Vissa grödor manipuleras t.ex. för att bli giftiga för insekter. Detta kan ge oönskade effekter för både insekter, fåglar och marklivet. Dessutom kan resistensutveckling mot naturligt förekommande ämnen öka, vilket i sin tur kan få följdverkningar för andra växter och för det ekologiska lantbruket.

Andra grödor görs resistenta mot bekämpningsmedel. Detta kan leda till ökad användning av bekämpningsmedel, med alla de effekter på växter, djur och vattenförsörjning och i förlängningen människan som det innebär.

Fel! Okänt namn på

Nuvarande GMO-teknik bygger ofta på användandet av en antibiotikaresistensgen som markör. Denna finns då med i grödan och kan följa med till foder eller människan och kan i t.ex. mag-tarmkanalen överföras till bakterierna där och förvärra en tilltagande resistensproblematik.

Osäkerheten om de långsiktiga effekterna är påfallande stor.

Det finns ett påtagligt konsumentmotstånd mot livsmedel framställda från genmodifierade organismer. Detta kan grunda sig i oro för hälsoeffekter, ovilja mot miljörisker eller motstånd mot den ökade maktkoncentration inom livsmedelsproduktionen som användningen av GMO kan förväntas bidra till.

Odlare och distributörer av GMO-livsmedel har visat sig oförmögna att kontrollera spridningen av produkterna. Nyligen upptäcktes t.ex. inom EU en omfattande kontaminering av partier av långkornigt ris med en icke godkänd GMO-sort. Kontaminationen rör en variant som odlades i fältförsök för några år sedan (mellan 1999 och 2001). Huruvida spridningen har skett i fält, genom olämplig hantering i senare led eller genom illegala odlingar är oklart. Det förhållandet att det tas fram gränsvärden för kontaminering av GMO talar sitt tydliga språk: man har inte kunnat – ibland inte velat – hålla GMO-produkter från andra.

Användning av GMO-produkter vid livsmedelsframställning har inga påtagliga fördelar. Den riskfyllda verksamheten är onödig.

Miljöpartiet anser att avsiktligt utsättande av genmodifierade organismer i naturen skall förbjudas i Sverige.

Ett av de grundläggande argumenten för marknadsekonomi är att det är konsumenterna som genom sina val bestämmer vad som produceras och hur. De nuvarande reglerna för märkning av GMO i livsmedel är dock otillräckliga för att ge konsumenterna den information de behöver för att deras värderingar ska kunna komma till uttryck på marknaden. Märkningsreglerna skulle behöva utökas så att också animaliska livsmedel som är producerade med hjälp av GMO-foder skall omfattas av märkningskravet. Märkningskraven bör också omfatta mat som säljs utanför livsmedelsbutiker, t.ex. i restauranger.

Det befintliga regelverket inom EU ger för stora möjligheter för EU-kommissionen eller andra EU-länder att tvinga en medlemsstat att acceptera GMO i livsmedel. Rådsbeslut 1999/468, artikel 5, bör ändras så att det krävs minst en kvalificerad majoritet för att få igenom ett beslut om godkännande. Om en kvalificerad majoritet för en ansökan inte kan uppnås i ministerrådet skall ansökan ha fallit. Regeringen bör ta initiativ till en sådan ändring.

Den tidigare svenska regeringen har, med stöd av flera borgerliga partier, varit en av de mest positiva till att godkänna nya GMO-grödor inom EU. Miljöpartiet anser att regeringens agerande inom EU skall ändras. Den nya svenska regeringen bör motsätta sig godkännande av nya GMO-grödor och krav på länder att acceptera GMO-grödor och -produkter både inom EU och andra internationella beslutsforum.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 oktober 2006

Tina Ehn (mp)

Jan Lindholm (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Ulf Holm (mp)